

Animadversiones Nonnullæ
DE
DICTIONE SENTENTIOSA,

QV A S,

*Consentiente Ampl. Facultate Philosophica in Reg.
Acad. Aboënsi,*

Publico Examini offerunt

AUGUSTUS FREMLING

PHIL. MAG.

ET

JOHANNES HÖCKERT

STIP. VAHL.

OSTROBOTNIENSES,

In Auditorio Minori die XIX Maji 1798.

H. A. M. S.

ABOÆ

In Officina FRENCKELLIANA.

VIRO

*Admodum Reverendo atque Præclarissimo
Domino*

Mag. ERICO BRUNNIO,

*Pastori Ecclesiarum in Pedersöre, Jacobstad, Lappajärvi,
Esse, Alajärvi, Evijärvi, Purmo, Larsmo, Soini
& Kortesjärvi vigilantissimo,
nec non*

Præposito Contractus adjacentis meritissimo,

Fautori Optimo,

*In pignus animi pii & beneficiorum memoris hoc
Opusculum sacratum voluit, debuit*

Admodum Reverendi Nominis Sui

Cultor observantissimus

AUGUSTUS FREMLING.

Animadversiones
De
Dictione Sententiosa.

Neque in eo quisquam disertus esse potest, quod nescit; neque, si id optime sciât, ignarusque sit faciendâ ac poliendâ orationis, diserte id ipsum potest dicere.

CICERO.

Introitus.

Præterquam quod ratione ejusque usu ad suum & aliorum commodum promovendum homo cæteris præstet animantibus; facultate loquendi se ab his imprimis distinguit. Usus linguæ ac sermonis, per quem ea, quæ sentimus & volumus ipsi, cum aliis communicare atque adeo communem amplificare cognitionem possumus, magni utique est æstimandus. Beneficio hocce naturæ expertes, magnas multasque perderemus oblectationes magnaque gaudia, atque adeo solatiis & lenimentis, quæ laboribus & molestiis vitæ hæc facultas præbet, destituti essemus. Facultate exercenda ideas cum aliis communicandi excolitur intellectus, emendaturque voluntas: ejus ope Respublicæ & Civitates instituuntur atque administrantur: seditiones & tumultus sedantur, resque maximæ geruntur. Quisque autem dono hocce nobis præ aliis

A

ani-

animantibus communiter dato ob impares animi dotes, ob imparem educationem receptam & ob varias res vitæ circumstantes, gradu fruitur impari. Ut enim ex aliis facultatibus naturalibus, sic etiam ex hac neglecta eundem fructum neutiquam capere possumus, quem si diligentia atque exercitatione excolta fuerit. "Nature" dicit Cel. BLAIR, "has; indeed, conferred upon some a very favourable distinction in this respect, beyond others. But in these, as in most other talents she bestows, she has left much to be wrought out by every man's own industry. So conspicuous have been the effects of study and improvement in every part of eloquence; such remarkable examples have appeared of persons surmounting, by their diligence, the disadvantages of the most untoward nature, that among the learned it has long been a contested, and remains still an undecided point, whether nature or art confer most towards excelling in writing and discourse (a)". Cum nemo possit fieri omni laude cumulatus orator, nisi erit omnium rerum magnarum atque artium scientiam consecutus, sequitur ut futurus orator non dotibus tantum naturæ ad dicendum aptis & necessariis esse debeat instructus, non optima modo voluntate & constanti aliis, præsertim patriæ, inserviendi cupiditate inflammatus, sed multiplici quoque litterarum ac scientiarum subsidio confirmatus. Studendum ergo ei est, ut, quantum fieri

(a) *Lectures on Rhetoric and belles Lettres. Vol. I. Introduction; p. 6.*

eri possit, alios facultate apposite dicendi superet; illa expendens *Ciceronis*: "Hoc uno præstamus vel maxime feris, quod colloquimur inter nos, & quod exprimere dicendo sensa possumus. Quamobrem quis hoc non jure miretur, summeque in eo elaborandum esse arbitretur, ut quo uno homines maxime bestiis præstent, in hoc hominibus ipsis antecellat(b)". Quando orator, studio felicitatem Reipublicæ vel suam promovendi, auditoribus vel actiones quasdam honestas suscipiendas persuadere, vel eos a malis patrandis dissuadere, sibi proposuit, quo facilius hoc succedat, omnia adminicula, quæ & argumentis majorem vim & orationi ornamentum (quia nulla utilitas cogitationis satis præclaræ est, nisi ei pulchræ locutionis addideris ornamentum) adjungunt, sibi comparet atque adhibeat, necesse est; & quoniam ad huncce finem attingendum *Diſtiones ſententioſæ* non minime conferunt, de iis in hac *Diſſertatione* paullulum agere instituimus, sperantes ut conatus qualescunque L. B. benigne interpretetur.

§. I.

In vita communi multa, imo innumera fere nobis quotidie obviam veniunt, quorum contemplatione ad varias inde quasi conclusiones & judicia atque pronunciata universalia facienda, quibus pretium verum ac indolem rerum internam definiamus; facile inducimur. Observationibus hujusmodi de vita sum-

(b) *De Orat. Lib. I. C. 8.*

tis, concinne propositis atque argutius adornatis orator ad finem sibi propositum attingendum appositio utens, *sententiose dicere* statuitur. Cujusmodi *sententia* sive propositiones e communi vita sumtæ, brevique complexu explicatæ, inprimis vel ad honestum & utile homines adhortantur, vel a contrariis revocant. *Auctor ad Her.* dicit: "Sententia est oratio sumta de vita, quæ aut quid sit, aut quid oporteat esse in vita breviter ostendit (c)". Atque QVINCTILIANUS: "Lumina, præsertim in clausulis posita, sententias vocamus (d)". Græci sententias hæc *γνώμας* appellant, quia similes sunt consiliis aut decretis; Sæcice autem dicere possis *Sinnrika tankar*. Distinguendæ sunt a sententiis illis, generaliori sensu sumtis, quas Græci *νόησις*, Latini sæpissime *sensus*, Franci *pensées* atque Sveci *tankar* dicunt, h. e. cum in oratione non tantum verba & voces sine penu & pecunia, sed etiam ideæ, imagines, similitudinesque rectæ & aptæ inveniuntur. Sententiæ quando pronunciata significant universalialia, de re tantum ipsa, sine respectu habito certarum personarum vel temporum, h. e. quando infinite dicuntur, nomen gerunt *γνώμων*; quarum exempla sunt sequentia:

Injuriarum remedium est oblivio.

Expers malorum vita nulli contingit.

*Egens æque est is, qui non satis habet,
& is, cui nihil satis potest esse.*

Cum

(c) *Rhetoric. ad Her. Lib. IV.*

(d) *De Instit. Orat. Lib. VIII. C. V.*

Cum vero ad personas ac causas certas accommodatæ atque ad tempora & loca determinata applicatæ adhibentur, h. e. finite dicuntur, vocantur *constitutæ*, qualia sunt hæc:

Respice, Alexander, quantum post te reliqueris, intueri quantum petas. Periculosum est tuum prægrave imperium.

Nihil habet, Caesar, nec fortuna tua majus, quam ut possis, nec natura tua melius, quam ut velis servare quam plurimos.

Ad sententias referuntur Judicia illa quæ Gallis dicuntur *Reflexions*, quæ etiam sunt meditationes atque dicta universalia de variis eventibus & rebus nobis obvenientibus, ex quibus egregia præcepta moralia deduci possunt. Hæc in rebus narrandis Historicus apte & accommodatè adhibens, Lectores & delectat suos & docet. Pertinent etiam ad sententias ista in sermone communi & a plebe adhibita pronuntiata universalia, quæ appellantur *proverbia*. Hæc autem cum (præterquam quod rarius inveniuntur utquequaque vera, seu satis caute proposita) sæpissime sunt inurbana, & levem humilemque habent formam, prætereaque omnibus ita fere sunt nota, ut debitam non possint habere in animos vim; sequitur ut in oratione ornata & eleganti minime sint adhibenda; nisi ea aliis magisque politis exprimendo vocibus, aliam illis & novam tribueris formam. Sic enim Cicero, alique oratores & stili amatores cultioris ejusmodi proverbia solitis atque sordidis vulgo expressa verbis, in orationibus aut aliis scriptis suis ele-

gantioribus non libenter, nisi in epistolis, ubi simplex illa atque familiaris ratio loquendi observari debet, adhibent. "Comme je ne hais pas", dit BOUHOURS, "les proverbes quand ils sont bien choisis & bien appliquez, je trouve assez bon la préférence que vous leur donnez. Il y en a d'Hebreux, de Grecs, de Latins, d'Italiens, d'Espagnols & de François, ou plutôt ce sont presque le memes en toutes langues, & pour l'ordinaire ils cachent un grand sens sous des termes bas. — Les sentences communes & autorisées de l'approbation publique ont la vérité des proverbes sans en avoir la bassesse; ou pour mieux dire, les sentences sont les proverbes des honnêtes gens, comme les proverbes sont les sentences du peuple(e)".

§. II.

Sententiæ varii generis, secundum & res dicendas & ingenium ac phantasiâ oratoris variâ, esse possunt; quare etiam diversis dispesci solent modis. Cum ita sunt claræ, perspicuæ & opinionibus consentaneæ vulgaribus, ut instar axiomaticum statim sine ullis rationibus allatis approbentur & adoptentur, dicuntur *simplices*, e. g.

Pallida mors æquo pulsât pede, pauperum tabernâs Regumque turres.

Prævisus ante mollior iclus venit.

Sed

(e) La maniere de bien penser dans les ouvrages d'esprit.
I. Dial. p. 58. 59.

Sed quando obscuriores sunt, atque primo momento captum vulgarem vel superantes vel quasi opinionioni communi repugnantes & paradoxæ videntur, ac intelligibiliores ut evadant atque veritas earum confirmetur, rationes sunt proferendæ, vocantur *compositæ* (f). Exempla harum sunt:

In omni certamine qui opulentior est, etiam si accipit injuriam, tamen, quia plus potest, scire videtur.

Qui fortunis alicujus inducti amicitiam ejus secuti sunt, hi, simul ac fortuna dilapsa est, devolant omnes. Cum enim recessit ea res, quæ fuit consuetudinis causa, nihil superest, quare possint in amicitia retineri.

Omnes bene vivendi rationes in virtute sunt collocandæ, propterea quod sola virtus in sua potestate est: omnia præter eam subiecta sunt fortunæ dominationi.

Nonnunquam etiam sunt duplices, sine ratione adjecta, ut:

Obsequium amicos, veritas odium parit.

Errant qui in prosperis rebus omnes impetus fortunæ se putant fugisse. Sapienter cogitant, qui temporibus secundis casus adversos reformidant.

Atque cum ratione subiecta, ut:

Qui adolescentium peccatis ignosci putant oportere, falluntur, propterea quod ætas illa non est impedimento bonis

(f). Hujusmodi sententiæ simplices non sunt improbandæ, propterea quod habet brevis expositio, si rationis nullius indiget, magnam delectationem. Sed illud quoque probandum est genus sententiæ, quod confirmatur subjectione rationis, *Auct. ad Her. Lib. IV.*

bonis studiis. At hi sapienter faciunt, qui adolēcentēis maxime castigant, ut, quibus virtutibus omnem vitam tueri possint, eas in ætate maturissima velint comparare.

Multi adhuc multa harum constituunt genera, sed quoniam longum esset ea enumerare omnia, atque variis modis secundum acumen ingenii oratoris conformari & per omnes figuras (g) tractari possant, primaria tantum nominabimus. Notabilia maxime sunt illa genera sententiarum, quæ fiunt ex *diversis* atque *contrariis* (h). Hoc genus a Doctoribus dicitur *Enthymema*,

(g) Sententiæ per figuras tractatæ magis commovent, delectant & argumenta confirmant, quam quæ nudæ & sine aliqua conformatione exponuntur, quia vis est in oratione magna figurarum. *Quod velis corpori, stellæ cælo, prætis flores, Regum coronis margaritæ, scenæ & foro tabulæ atque insignia; hoc orationi figuræ, quibus nihil in oratorum apparatu magnificentius.* CAUSSINUS de eloqv. sacra & hum. Lib. VII. C. 18 —

Et BLAIR de figuris loquens dicit: *They enrich language, and render it more copious. By their means, Words and phrases are multiplied for expressing all sorts of ideas, for describing even the minutest differences, the nicest shades and colours of thought. They bestow dignity upon style. The familiarity of common words, to which our ears are much accustomed, tends to degrade style, &c.* Lib. cit. Lect. XIV. p. 324.

(h) *Aussi l'agrement naît d'ordinaire de l'opposition, surtout dans les pensées doubles, qui ont deux sens, & comme deux faces: car cette figure qui semble nier ce qu'elle établit, & qui se contredit en apparence, est très-élegant.* BOUHOURS Lib. cit. 2. dial. p. 145.

mema, & eminet inter cetera maxime." Non omnis sententia, proprio nomine enthymema dicatur, sed ut Homerus, propter excellentiam, commune poetarum nomen efficit apud Græcos suum; sic, cum omnis sententia enthymema dicatur, quia videtur ea, quæ ex contrariis conficiatur, acutissima, sola proprie nomen commune possidet (i)". Ejus generis hæc sunt:

Mors misera non est, aditus ad mortem miser est.

Magna servitus est magna fortuna.

Habeo quem fugiam, quem sequar non habeo.

Bene quam meritam esse autumas, dicis male mereri.

I största ymnighet man måste känna brist.

Majorem vim etiam accipiunt translatione a communi ad proprium, ut e. g. apud Ovidium Medea dicit:

Servare potui, perdere an possim rogas?

Loco sententiæ:

Nocere facile est, prodesse difficile.

Multum porro ardent, quæ fiunt *interrogatione* atque *admiratione*, ut:

— *Quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames?*

Sunt adhuc formæ, quæ fiunt per *comparisonem*, *Inficiationem*, *similitudinem* etc.; sed exemplis horum & plurium afferendis generum quominus diutius im-

B

mq-

(i) Græc. Topic.

moremur, limites, quos nobis præscripsimus, prohibent.— Pauca igitur de *virtutibus* & *vitiis* atque *usu* harum sententiarum sunt adjungenda.

§ III.

Notum est, homines natura ita esse comparatos, ut ad veritatem rerum obviarum investigandam proclives sint, atque hacce igitur in dictis inventa maxime delectentur & ad eas approbandas commoveantur. Si ergo orator ad finem sibi propositum pervenire vult, primum *veræ* (k) sint sententiæ a se adhibitæ, necesse est. Nam dubiis & falsis probari dubia qui possunt? Præterea quamquam aliquo optime esse videantur conformatæ maximeque acutæ, minime tamen demonstrant aut exornant quæ ponuntur; sed e contrario, ubi falsæ apparent, rem veram dubiam & auditores ab oratore alienos reddunt. Hanc ab causam Poëta dicit:

Rien n'est beau que le vray; le vray seul est aimable;

Il doit regner partout, & même dans la fable (l).

Inter falsas numerari possunt hæc exempla:

Aleo non ex vano observatum curæ esse. Deo Prin-
ci-

(k) La vérité est la première qualité, & comme le fondement des pensées, les plus belles sont vicieuses, ou plutôt celles qui passent pour belles, & qui semblent l'être, ne le sont pas en effet, si ce fond leur manque. BOUHOURS L. c. I. dial. p. 9.

(l) BOILEAU *Art Poétique*.

eipsum vitam; quasi non magis cordi in homine, quam Imperatori in exercitu novissimum mori datum sit.

Et hoc ejusdam in describendo amore:

Et helfurke så mycket mera grusligt, som glömskans flod ej finnes där.

Secunda sententiarum virtus est, ut honestæ sint. Tales sunt, quæ reverentia Summo Numini debita non carent, neque rebus illudant Divinis & sanctis, nec existimationem & bonam famam aliorum, aut decorum bonosque mores lædunt. Qui impiis & inhonestis utitur vocibus & sententiis omnem suam apud auditores vel lectores fidem perdit, adeoque verum suum non attingit scopum. Ad hoc genus sequentia exempla referre possumus:

Securi adversus homines, securi adversus Deos, rem difficillimam affecuti sunt, ut iis ne voto quidem opus sit.

Nec non hocce in Epitaphio Operarii metallici:

*Såll den på sådant sätt sit bergvärk gör tilfyllest,
Så at han vinner här Bergmästarns Christi hyllest.*

Et versus famosus LUCANI:

Victrix causa Diis placuit; sed victa Catoni.

De quo dicit BOUHOURS: "Car enfin elle représente d'abord les Dieux attachez au parti injuste, tel qu'étoit celui de César, qui sacrifioit sa patrie a son ambition, & qui pretendoit opprimer la liberté publi-

que que Pompée tâchoit de defendre etc. (m)". Deinde sententias oportet esse *acutas*, exquisitas, ingenii acumine eminentes, naturam ipsam rei explanantes nec nudum verborum lusum exhibentes, quo fastidiosæ hominibus sapientibus evadunt. "Est enim viciosum in sententia, si quid aut alienum, aut non acutum, aut subinsultum est (n)". Primo igitur cavendum, ne *affectatæ* sint, sed *naturales* & simplices, nam tumor & omne quod anxio studio fieri sentimus, minus placeat, tuncque perfecta ars cum naturam ita exprimit, ut natura ipsa esse videatur. Nihil igitur in oratione videatur fictum, nihil sollicitum & longius petatum: omnia potius a causa quam ab oratore profecta credantur." Ipsa ἀφελεία simplex & inaffectedata habent quendam purum, qualis etiam in sceminis amatur, ornatum (o)". Deinde providendum est, ne nimis æquivocæ vel ambiguæ evadant; nam ea re simul obscuræ & captum superantes vulgarem fiunt. "A parler en general", dicit BOUHOURS, "il n'y a point d'esprit dans l'équivoque, où il y en a fort peu. Rien ne coûte moins, & ne se trouve plus facilement. L'ambiguïté en quoi consiste son caractère, est moins un ornement du discours qu'un défaut; & c'est ce qui la rend insipide, sur tout quand celui qui s'en sert y entend finesse, & s'en fait honneur. D'un autre côté elle n'est pas toujours aisée à entendre: l'appar-

(m) Lib. ante cit. I. Dial. p. 5.—

(n) CICERONIS Lib. *de optimo genere Orat.*

(o) QVINCTILIAN. Lib. VIII. C. 3.

l'apparence mystérieuse que lui donne son double sens, fait souvent qu'on ne va pas au véritable sans quelque peine; & quand on y est parvenu on a regret à sa peine, on se croit joué, & je ne sçai si ce qu'on sent alors n'est pas une manière de dépit, d'avoir cherché pour ne rien trouver (p)". Tum *novæ* (q) sint sententiæ, quamquam non semper respectu materiæ, tamen ratione saltem formæ, h. e. veteres, aliis utendo verbis, ita permittandæ sunt, ut solitam & quotidianam habere speciem non videantur; nova enim & inexpectata semper placent." Qvicke tankar böra vara nye, icke gamle och utnötte. Åtminstone, om sjelfva tankan icke är ny, så bör den framföras på et nytt sätt, hvarmed den vinner tycke och behag, som eljest genom nyheter skulle åstadkommas (r)". Curandum denique est ut sint *integræ* & *sine fūco* & *pigmento puerili* (s). Necessè est enim animo illud comprobet tacitus auditor, cum ad eam videt accurate sine effœminata lævitate accommodari rem certam, ex vita et moribus sumtam.

B 3

Om-

(p) *Lib. cit. I. Dial. p. 21.*

(q) *Car les sentences ne sont que pour reveiller le Lecteur, & pour lui apprendre quelque chose de nouveau: or celles qui n'ont aucune délicatesse, & qui viennent d'elles memes à tout le monde ne piquent point, & ennuyent beaucoup; elles irritent même en quelque sorte le Lecteur, qui se fâche qu'on lui dise ce qu'il sçait déjà.* BOUHOURS 2. Dial. p. 181.

(r) SAHLSTEDT *om tankar i vitterbets arbeten*, 4:de Samt. p. 116.

(s) *Sententiæ Crassæ tam integræ, tam veræ, tam novæ, tam sine pigmentis fucoque puerili.* CIC. de Orat. Lib. 2.

Omnes omnino Rhetores & puerilitatem & sententias tumidas in oratione semper improbant. "The puerile," dicit Cel. CAMPBELL, "is always produced when an author runs on in a specious verbosity amusing his reader with synonymous terms, an identical propositions, wellturned periods, and high-sounding words; but, at the same thime, using those words so indefinitely, that the latter can either affix no meaning to them at all, or may almost affix any meaning to them he pleasy (t)". Et QVINCTIANUS: "Falluntur, *inquit*, plurimum, qui vitiosum & corruptum dicendi genus, quod aut verborum licentia resultat, aut puerilibus sententiis lascivit, aut immodico tumore turgescit, aut inanibus jocis bacchatur, aut casuris, si leviter excutiantur, flosculis nitet, aut præcipitia pro sublimibus habet, aut specie libertatis insanit, magis existimant populare atque plausibile(u)". Nec non *Auct. ad Her.*: "Sententiarum exornatio est, quæ non in verbis, sed in ipsis rebus quandam habet dignitatem (v)". Sententiæ hæc debent aliquando (loco suo) esse *sublimes*, quæ omnium præstantissimæ sunt, Hæ multum continent magnum, nobilem & excelsum sensum, & sunt quasi echo et imago magnitudinis animi. Illarum usu oratio magna augetur Majestate atque dignitate singulari. Tales invenies plu-

(t) *The Philosophy of Rhetoric. Vol. 11. B. 2. C. 6. Sect. 2. Part. 3.*

(u) Lib. XII. C. 10.

(v) l. ante cit.

plurimas in Scriptura sacra, apud Homerum, Virgilium, Ossanum etc. Cujusmodi sententiæ ex factis rebusque gestis magnis & illustrioribus, animi dotibus præstantioribus & eventibus in regnis naturæ majoribus rectissime depromuntur(x). Quæ quia animum maxime feriunt & homines ad facta suscipienda utilia & admiratione digna stimulant & quasi impellunt, magnopere sunt æstimandæ.

§. IV.

Sententiarum igitur hujusmodi, quæ gemmarum instar ornant orationem, orator quasi penu destitui non debet. unde oblatiis occasionibus eas apposite defumere possit. Qua re animis auditorum favorabilem de se opinionem ita insinuat, ut eum pro sapiente, perito & candido habeant viro, adeoque procliviores ad ei credendum & obsequendum fiant. Sententiæ egregiæ præterea placent, & orationem attollunt. Sed eadem permultum laudis suæ perdunt, facileque fastidium excitant, si nimis frequenter aut copiose adhibentur; quia, præclare observante CICERONE, "difficile est dictu, quænam causa sit, cur ea, quæ maxime sensus nostros impellunt voluptate, & specie prima acerrime commovent, ab iis celerrime fastidio quodam & satietate abalienemur(a)". Hanc ob causam parce cauteque
sunt

(x) *Höga tankar framkomma äfven af sådana sakers natur, som äro i sig sjelfva mencklige, men tagas för stora och herrliga ibland menniskorna, såsom valde, ädelmod, vett, modighet, segrar och triumpher, och dylikt.*
SÄHLSTEDT l. ante c.

(a) *De orat. Lib. III C. 25.*

sunt adhibendæ." Sententias interponi raro convenit, ut rei auctores non vivendi præceptores esse videamur; cum ita interponentur, multum afferrent ornamenti (b). Nescio enim quo pacto non modo in rebus humanis, sed et in verbis contingere solet, ut summa voluptas fastidio sit vicina: & pulcherrima quæque, si fuerint abundantiora, satietate impleant animos potius quam delectent. Scriptores igitur ætatis aureæ Romani hujusmodi sententiis parce utebantur, quorum scripta sunt ab omnibus laudata; sed temporibussequentibus multi, inter quos **SENECA**, **PLINIUS** uterque & **TACITUS** eminent, nimis breviter & sententiosè dicere affectabant, frequentibus simul utentes antithesibus; quare opera eorum obscuriora & affectata evadebant. Hinc simul apparet, cur oratorem sententiis orationem onerare suam non oporteat (c). Quare **QVINCTILIAUS**: "Densitas, inquit sententiarum obstat invicem, ut in satis omnibus fructibusque arborum nihil ad justam magnitudinem adolescere potest, quod loco, in quem crescat, caret.

(b) *Auct. ad Her. l. c.*

(c) *But where a string of such sentences succeed each other, where this becomes an author's favourite and prevailing manner of expressing himself, his style is faulty; and it is upon this account Seneca has been often, and justly, censured. Such a style appears too studied and laboured; it gives us the impression of an author, attending more to his manner of saying things, than to the things themselves which he says. BLAIR L. c. Vol. I. p. 401.*

caret. — Ego hæc lumina orationis vel ut oculos quosdam esse eloquentiæ credo; sed neque oculos esse toto corpore velim, ne cætera membra officium suum perdant (d)". Egregiæ etiam & acuti sententiæ tamen vel ideo non sunt sæpe repetendæ, quia pretium inde amittunt suum atque tædium creant. "De vakraste fæker, når de blifva sagde och omfagde, förlusta icke mera och vända nåstan igen at vara vackre (e)". Inprimis minores natu iis sæpe uti parum decet, maxime in præsentia seniorum, & ad mores eorum reprehendendos. Hominem annis gravem, experientia atque auctoritate reverendum potius decet. "Custodiendum ne a quocunque dicantur. Magis enim decent eos in quibus est auctoritas, ut rei pondus etiam persona confirmet. Quis enim ferat puerum aut adolescentulum aut etiam ignobilem, si iudicet in dicendo, et quodammodo præcipiat (f)". Nimia denique in conformatione et collocatione sententiarum similitudo diligenter est vitanda, ut varietas, mater voluptatis, occurrat satietati atque tædio. Sed manum de tabula.

C

(d) *Lib. VIII. C. 5.*

(e) SAHLSTEDT *Lib. c. 6. samt.*

(f) QVINCT. *l. c.*

Ac CAUSSINUS de his agens dicit: *personæ sunt accommodandæ; parum enim decet adolescentem adhuc rerum imperitum, præsertim suo Marte, sententiose loqui. L. c. l. IV. C. 9.*

